

יומא כו: (המשנה השניה) עד כח. (סוף הפרק)

ביאורי מושגים

איל - איל הינו כבש זכר בן שנה ומעלה (חשוב לא להתבלבל בינו לבין האיל שהוא סוג של חיה שכמובן אינה מוקרבת). למרות שהאיל הינו כבש גדול ישנו הבדל גדול מאוד בין כבש לאיל. ישנם קרבנות שנדרש להם איל וישנם כאלו הנדרש להם כבש. הבדל נוסף בין כבש לאיל הוא בכמות הנסכים הבאים עם הקרבן (בקרבנות נדבה של יחיד ובקרבנות התמידים והמוספים) כבש (כל סוג של כבש או עז שאינו איל) - עישרון סולת בלול ב3 לוגים שמן ובנוסף 3 לוגים יין, 2 עשרונים סולת בלולים ב4 לוגים שמן ובנוסף 4 לוגים יין, איל -

המשנה

כמות הכהנים שמעלים קרבנות ציבור: כבש - 8 (5 לבשר, 1 למעיים, 1 לסולת, 1 ליין)
 איל - 11 (5 לבשר, 2 למעיים, 2 לסולת, 2 ליין)
 פר - 24 (15 לבשר, 3 למעיים, 3 לסולת, 3 ליין),

כמות הכהנים שמעלים קרבנות יחיד: כמה שרוצים,

הפשט וניתוח (בין של קרבן ציבור ובין של יחיד): כשר בזר

בכבש שמוקרב לקרבן תמיד ישנו כהן נוסף המעלה את מנחת החביתין

המקור לעבודות שצריכות כהן ולעבודות שכשרות בזר

הלימודים

העבודות (המוקפות צריכות כהנים)

הפסוקים (מפרק א' בויקרא)

השחיטה (פס' ה')

והשחית את כן הפקד'

קבלת הדם וזריקתו (פס' ה')

והקריבו ג' אהרן הכהנים את הדם'

הפשט וניתוח (פס' ו')

והפשט את העולה וניתח...

הדלקת האש (פס' ז')

וניתח ג' אהרן הכהן אש על האלמח'

נתינת העצים (פס' ז')

והעצים יציק על האש'

הקטר האברים (פס' ח')

והקטר ג' אהרן הכהנים את הפסא...

סיכום הקרבת עולת בקר (פס' ט')

והקריב הכהן את הכל האלהמה'

סיכום הקרבת עולת צאן (פס' יג')

והקריב הכהן את הכל'

בשחיטה לא הוזכר כהן ובקבלה הוזכר כהן לכן:

עד הקבלה - הסמיכה והשחיטה - כשרות בזר

מהקבלה - קבלה, הולכה וזריקה - צריכות כהן

דחיה:

מהפסוק לומדים על עצם הדין שהדלקת אש חייבת כהן (פעולה זו אינה מכפרת - ולכן צריך לפרש שצריך בה כהנים)

חזקיה ואביי:

דווקא הדלקת אש צריכה כהן אבל הפשט וניתוח כשרים בזר.

הערות:

1. היתה ה"א ללמוד מכאן שהפשט וניתוח כשרים בזר אולם למסקנה לומדים על כמות הכהנים שמעלים את התמיד,

2. אמנם הפסוק מתייחס לבקר (ואילו התמיד היה כבש) אבל כיוון שבפרשייה זו מצוים על הדלקת אש, ונתינת עצים - אנו מבינים שהכוונה לתמיד (שבו נדרשו להדליק אש ולתת עצים)

מכאן שצריך 6 כהנים להעלות את אברי התמיד ('וערכו' - 2, בני אהרן - 2, הכהנים - 2)

מכאן שרק ההקטרה צריכה כהן אבל הפשט והניתוח לא צריכים כהן

לימוד כפול:

א. רק הולכת האברים צריכה כהן - הולכת גזרי העצים כשרה בזר,

ב. רק הולכת גזרי העצים כשרה בזר - אבל סידור גזרי העצים חייב כהן

לישנא קמא

לישנא בתרא

ההבנה הראשונה בר' יוחנן: זר שסידר את המערכה - חייב מיתה

דחיה לדברי ר' יוחנן:

סידור מהערכה הוא עבודת לילה.
אין עבודת לילה שזר חייב עליה מיתה

אמנם:

על הקטר אברים ופדרים זר חייב מיתה -
אבל זאת כיוון הם נחשבים המשך עבודת היום,

על תרומת הדשן זר חייב מיתה -
אבל זאת כיוון היא כבר נחשבת עבודת יום

דחיה לדברי ר' יוחנן:

סידור המערכה הינה עבודת ביניים (יש אחריה עוד עבודה)
אין עבודת ביניים שזר חייב עליה מיתה

אמנם:

על הקטר אברים ופדרים זר חייב מיתה -
אבל זאת כיוון שהם נחשבים סוף העבודה (ולא תחילה
והקדמה לתרומת הדשן)

על תרומת הדשן זר חייב מיתה -
אבל היא נחשבת סוף העבודה (ולא תחילה להוצאת הדשן)

ההבנה הסופית בר' יוחנן: זר שסידר שני גזרי עצים - חייב מיתה

קושיית רבא:

אם סידור 2 הגזרים הינו עבודת יום מדוע אין לו גורל?

תשובה:

אכן יש לו גורל

קושיית רבא:

אם סידור 2 הגזרים הוא עבודת סופית מדוע אין לו גורל עצמאי?

תשובה:

מעיקר הדין כך היה ראוי אבל היתה תקנה מיוחדת להצמיד את
הגורלות (הכהנים לא רצו לקום רק בשביל תרומת הדשן)

רבא הניח שעל עבודת לילה אין גורל

אמנם להקטר אברים ופדרים יש גורל -
אבל זאת כיוון הם נחשבים המשך עבודת היום,

אמנם לתרומת הדשן יש גורל -
אבל זאת משום מעשה שהיה

רבא גם הניח שעל עבודה שזר פטור עליה אין גורל

אמנם לשחיטה יש גורל -
אבל זאת כיוון שהיא תחילת עבודה

רבא הניח שלעבודת ביניים אין גורל

אמנם להקטר אברים ופדרים יש גורל -
אבל זאת כיוון שהם נחשבים סוף העבודה (ולא תחילה
והקדמה לתרומת הדשן)

אמנם לתרומת הדשן יש גורל -
אבל זאת משום מעשה שהיה

רבא גם הניח שעל עבודה שזר פטור עליה אין גורל

אמנם לשחיטה יש גורל -
אבל זאת כיוון שהיא תחילת עבודה

אם סידור הגזרים היה
עבודת יום - הוא היה
נחשב עבודת ביניים
בגלל תרומת הדשן

לפי הלישנא קמא:

הבעיה היא שהמערכה היא עבודת לילה - לכן חייבים להניח שסידור גזרי עצים הוא עבודת יום,

לפי הלישנא בתרא:

הבעיה היא שהמערכה היא עבודת ביניים - לכן חייבים להניח שסידור גזרי עצים הוא עבודת לילה סופית,